

רע"פ 643/24 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 643/24

לפני: כבוד השופט ח' כבוב

המבקש: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כבוד השופטים מ' ברנט, ש' בורנשטין ו-ע' מיכלס) בעפ"ג 32955-08-23 מיום 31.12.2023; בקשה לעיכוב ביצוע

בשם המבקש: עו"ד טל גלאון

החלטה

בקשה למתן רשות לערער על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כבוד השופטים מ' ברנט, ש' בורנשטין ו-ע' מיכלס) בעפ"ג 32955-08-23 מיום 31.12.2023. במסגרתו, נדחה ערעור המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בראשון לציון (כבוד השופט א' נוריאלי) בת"פ 56855-11-20 מיום 12.07.2023.

עיקרי העובדות הצריכות לעניין

1. המבקש הורשע, על בסיס הודאתו במסגרת הסדר טיעון 'פתוח', בעובדות כתב אישום מתוקן שייחס לו עבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש כלפי בת זוג, לפי סעיף 382(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק), ותקיפה סתם כלפי בת זוג, לפי סעיף 382(ב) לחוק. זאת, בגין שני אירועי תקיפה שונים - הראשון התרחש ביום 16.06.2019, כאשר במהלך ויכוח בין השניים, המבקש תקף את המתלוננת באמצעות מכת אגרוף בפניה; השני התרחש ביום 20.11.2020, במסגרתו משך המבקש את המתלוננת משערות ראשה והכה אותה באגרופים; יוער, כי המבקש חדל ממעשיו רק לאחר התערבות של שכנה ששמעה את צעקותיה של המתלוננת. זאת ועוד המבקש הודה במיוחס לו במהלך שמיעת פרשת התביעה, לאחר שנשמעה עדותה של המתלוננת.
2. ביום 12.07.2023 נגזר דינו של המבקש. ראשית נקבע כי אין מקום לקבוע שני מתחמי ענישה נפרדים,

עמוד 1

בנסיבות המקרה דנן. לאחר מכן, עמד בית משפט השלום על הערכים החברתיים שנפגעו ממעשיו של המבקש; על העלייה במקרי אלימות בתוך המשפחה; על נסיבות ביצוע העבירות; על הנזק שנגרם למתלוננת בשל מעשיו של המבקש, והנזק שעלול היה להיגרם. אחר דברים אלה, ולאחר שסקר את מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, נקבע כי מתחם העונש ההולם בעניינו של המבקש נע בין 10 חודשי מאסר בפועל לבין 24 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.

3. בגזירת עונשו של המבקש בגדרי מתחם העונש שנקבע, נלקחה בחשבון העובדה שהמבקש הודה במעשיו במועד שבו הודה; כמו כן, נשקל עברו הפלילי של המבקש, הכולל 3 הרשעות קודמות, שהתיישנו אך לא נמחקו, בעבירות אלימות, לרבות כלפי בנות זוג. בית משפט השלום נתן דעתו גם לשלושה תסקירים מאת שירות המבחן שהוגשו בעניינו של המבקש, בגדרם נבחן אופיו, התנהלותו, וייחסו לעבירות בהן הורשע והליך השיקום אותו החל, תסקירים אשר בסופם בא שירות המבחן בהמלצה להמשיך בשילובו של המבקש בקבוצה הטיפולית, במטרה לסייע בהפחתת הסיכון במצבו; וכן על צו מבחן לשנה לצד צו של"צ בהיקף של 200 שעות. ברם, בית משפט השלום מצא כי אין מקום לאמץ את המלצות שירות המבחן. זאת, בשים לב לכך שהמבקש מצוי רק בראשית ההליך השיקומי; משהוא שב ושלל נזקקות טיפולית; ומשהוא לא נטל אחריות מלאה על מעשיו ואינו מפנים את חומרם.

לאור כל אלו, עונשו של המבקש מוקם בסמוך לתחתית מתחם הענישה שנקבע, ונגזרו עליו 11 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו; מאסרים מותנים; קנס כספי בסך 1,000 ש"ח; ופיצוי כספי למתלוננת בסך 2,000 ש"ח.

4. המבקש ערער על גזר דינו לבית משפט קמא וערעורו, כאמור, נדחה. זאת, משנמצא כי בית משפט השלום ביצע מלאכתו נאמנה בעת קביעת מתחם העונש; כי הוא נתן דעתו לשיקולים הרלוונטיים, לקולא ולחומרה, בעת גזירת העונש; וכי אין בתוצאה העונשית, כשלעצמה, כדי להצדיק את התערבות ערכאת הערעור במקרה זה. בתוך כך הובהר, כי המקרה דנן לא מצדיק העדפת שיקולי שיקום, כפי שטען המבקש, על פני שיקולי גמול והרתעה - משלא עלה בידיו להוכיח "סיכוי של ממש" לשיקום, כמצוות סעיף 40 לחוק ופסיקת בית משפט זה.

כמו כן הודגש, כי מהתסקירים, עליהם המבקש סמך ידו, עולה כי הוא שלל נזקקות טיפולית; לא נטל אחריות מלאה על מעשיו ולא הפנים את חומרם. בנוסף, נדחתה בקשתו להפניה נוספת לשירות המבחן למען קבלת תסקיר משלים נוסף, משעה שהוגשו שלושה תסקירים בעניינו, ובשים לב לכך שבית בית המשפט המחוזי התרשם אף הוא מנטילת אחריות חלקית בלבד. בתוך כך, הודגשו דבריו של המבקש במעמד הטיעונים לעונש, המצביעים על השלכת חלק מהאחריות על גורמים חיצוניים: "זה היה בזמן של הקורונה [...]" גם היא רצתה להתגרש, הדברים אצלי לא קרו סתם, שהייתי לחוץ, אני, היא הייתה לחוצה, בגלל זה כל זה קרה. סך הכל צירוף מקרים ואני כן מודה במה שעשיתי". בית המשפט המחוזי הבהיר כי בשים לב לעברו הפלילי של המבקש, הכולל הרשעה בעבירות דומות לעניינו, דומה כי המבקש לא הורתע מהליכים קודמים שנהלו נגדו - לרבות שני עונשי מאסר בעבודות שירות שריצה.

5. המבקש מיאן להשלים עם פסק דינו של בית המשפט המחוזי, ומכאן הבקשה שלפניי שלצידה הוגשה גם בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר שהוטל על המבקש. בבקשת רשות הערעור נטען כי זו מעלה שאלות משפטיות עקרוניות, בעלות חשיבות ציבורית רבה, החורגות מעניינו הפרטני: "האם יש מקום לאסור כיום את המבקש, למאסר קצר בן 11 חודשים (ולמעשה הרבה פחות מכך, בניכוי ימי מעצרו וקיצור מנהלי של המאסר), במקום מתן בכורה להליך שיקום חריג בהיקפו ובהצלחתו". המבקש הוסיף וטען כי עניינו מקבל משנה תוקף בשים לב לעומס החריג על מצבת הכלואים. זאת ועוד, הדגיש המבקש כי משיקולי צדק היה צריך לחרוג לקולא ממתחם העונש שנפסק בעניינו, ולהימנע מהטלת עונש מאסר בפועל בגין מעשיו. שכן, מאסרו יגדע הליך שיקומי חריג בהצלחתו. כן נטען, כי נסיבותיו האישיות של המבקש מצדיקות אף הן חריגה מהמתחם כאמור - בין השאר תוארה התמודדותו עם קשיים כלכליים, שעונש מאסר יחריף אותם משמעותית.

6. לאחר עיון, באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה למתן רשות לערער להידחות.

7. הלכה היא עמנו כי בקשה לרשות ערעור ב'גלגול שלישי' שמורה למקרים בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינים הפרטני של הצדדים, או בנסיבות המקימות חשש לעיוות דין, או אי צדק חמור שנגרם למבקש (רע"פ 2750/22 ליולקו נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (09.05.2022)); הבקשה שלפניי לא באה בקהל אותם מקרים חריגים. הבקשה נטועה כולה בדלת אמות עניינו הפרטני של המבקש, ולאחר עיון בבקשה על נספחיה, לרבות פסקי הדין של הערכאות דלמטה - סבורני כי גם לא מתקיים חשש לעיוות דין או אי צדק המצדיקים מתן רשות ערעור.

8. הלכה למעשה, טענתו המרכזית של המבקש היא כי נכון היה, משיקולי צדק, לחרוג לקולא ממתחם העונש בעניינו. כפי שציינתי כבר, במקרים מסוימים יהיה בשיקולי צדק, לרבות אלו הנוגעים לנסיבות חייו של המבקש ולהליכי שיקום משמעותיים אותם הוא עבר, כדי להצדיק מתן רשות ערעור ב'גלגול שלישי'. ברם, מדובר במקרים נדירים וחריגים (רע"פ 108/24 אבו סרחאן נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (08.01.2024); להלן: עניין אבו סרחאן), ולא מצאתי כי המקרה דנן עולה כדי אותם מקרים נדירים וחריגים.

בעניינו - שיקולי השיקום נלקחו בחשבון כדבעי. אמנם, המלצת שירות המבחן לא אומצה - אך לא מצאתי הצדקה להתערב בנדון. המלצת שירות המבחן כבודה במקומה מונח, אך כשמה כן היא - המלצה; ואילו שיקולי הענישה שעל בית המשפט לשקול הם רחבים יותר וכוללים שיקולים נוספים (עניין אבו סרחאן, בפסקה 14). אף לא מצאתי בנסיבותיו האישיות של המבקש, כדי להצדיק מתן רשות ערעור משיקולי צדק.

9. הבקשה לרשות ערעור נדחית אפוא, וממילא נדחית הבקשה לעיכוב ביצוע שהוגשה עמה. המבקש יתייצב לריצוי עונשו כפי שקבע בית משפט קמא.

ניתנה היום, י"ט בשבט התשפ"ד (29.1.2024).

שׁוֹפֵט